

Steun voor werknemers en zelfstandigen met een arbeidshandicap

Laatst gewijzigd op 3 mei 2024

Wat houdt de maatregel in

Een werkgever die een persoon met een arbeidsbeperking of gezondheidsprobleem in dienst neemt, kan financieel ondersteund worden door de VDAB en het Departement Werk en Sociale Economie, om de arbeidsdeelname in het bedrijf optimaal te laten verlopen. Ook een zelfstandige met een arbeidsbeperking of gezondheidsprobleem kan van bepaalde subsidies genieten.

Sinds 3 juli 2023 kunnen werkgevers voor huidige of toekomstige werknemers met een arbeidsbeperking in aanmerking komen voor [individueel maatwerk \(IMW\)](#). Deze steun is er ook voor [Zelfstandigen met een arbeidsbeperking](#). IMW compenseert de eventuele extra kosten, begeleiding op de werkvloer en lagere productiviteit die de arbeidsbeperking met zich meebrengt.

Individueel maatwerk

Individueel maatwerk voor werkgevers

Als werkgever kan je van het Departement Werk en Sociale Economie (WSE) gedurende maximum 5 jaar een financiële compensatie bekomen voor werknemers met een door de VDAB erkende arbeidsbeperking. Dit compenseert de extra kosten of de mogelijk lagere productiviteit van de werknemer. Werkgevers kunnen individueel maatwerk aanvragen sinds 3 juli 2023. Het individueel maatwerk vervangt de [Vlaamse Ondersteuningspremie voor werknemers](#) die uitdoofde op 30 juni 2023.

Individueel maatwerk aanvragen is mogelijk voor werkgevers:

- uit de privésector:
  - privaatrechtelijke rechtspersonen, zoals bv's, nv's, vzw's en uitzendkantoren
  - natuurlijke personen, zoals zelfstandigen in hoofd- of bijberoep of personen met een persoonlijk assistentiebudget (PAB) die iemand in dienst hebben
  - die in het buitenland gevestigd zijn als de werknemer in Vlaanderen woont.
- uit de publieke sector:
  - scholen
  - lokale besturen.

Ondernemingen in moeilijkheden of andere overheden dan scholen en lokale besturen komen niet in aanmerking.

Er bestaan twee soorten premies in het kader van individueel maatwerk:

- een loonpremie: deze wordt berekend als een percentage van het effectief betaalde loon. Het exacte bedrag hangt af van het begrensde referteloon van de werknemer.
- een begeleidingspremie: deze premie geeft je als werkgever een extra steuntje in de rug om werknemers met een arbeidsbeperking te begeleiden op de werkvloer. De premie is een vergoeding die afhangt van hoeveel begeleiding de werknemer nodig heeft.

Beide zijn combineerbaar.

VDAB erkent de arbeidsbeperking en stelt de behoefte aan individueel maatwerk vast. Je hebt recht op een loonpremie of een loonpremie én een begeleidingspremie. Als VDAB een behoefte aan een loonpremie en begeleiding op de werkvloer heeft vastgesteld, kan je als werkgever enkel beide aanvragen.

Meer informatie over bijvoorbeeld de compensatieberekeningen kan je raadplegen op www.vlaanderen.be/individueel-maatwerk/individueel-maatwerk-voor-werkgevers.

Overgangsmaatregelen

Heb je al een werknemer in dienst voor wie je de VOP ontvangt, dan blijf je de premie verder ontvangen voor de voorziene duurtijd. De datum kan je nakijken in het [WSE-loket van het Departement Werk en Sociale Economie](#).

Individueel maatwerk voor zelfstandigen

Ben je een zelfstandige in hoofd- of in bijberoep en heb je een erkende blijvende of tijdelijke arbeidsbeperking, dan kan je een beroep doen op [Individueel maatwerk voor zelfstandigen met een arbeidsbeperking](#). Deze premie vervangt de [Vlaamse Ondersteuningspremie \(VOP\) voor zelfstandigen](#).

Terugbetaling aanpassing werkplek

VDAB kan een vergoeding toekennen aan de werkgever als er aanpassingen moeten gebeuren aan de arbeidspost. Dit is alles in het bedrijf dat niet verplaatst kan worden. Bijvoorbeeld een lichtsignaal op een machine met geluidsignalen, een hellend vlak, aangepast sanitair, een traplift...

Wanneer je een aangepast model van materiaal aankoopt dat je al hebt in je bedrijf, dan betaalt VDAB het verschil terug tussen het aangepaste model en het standaardmodel. Als je bijvoorbeeld een gewone deur automatisch laat openen, betalen we de kost van de automatisatie terug en niet de kost van de deur.

Meer informatie kan je raadplegen op deze pagina [Terugbetaling aanpassing werkplek voor werkgevers](#)

Ook als zelfstandige kan je een terugbetaling krijgen als je de werkplek aanpast omwille van je arbeidsbeperking: [Terugbetaling arbeidsgereedschap, -kleding en aanpassing werkplek voor zelfstandigen](#).

Langdurig werklozen met handicap zonder financieel risico terug aan de slag

De angst om financiële ondersteuning te verliezen, schrikt langdurig werkloze mensen met een handicap vaak af om deel te nemen aan de arbeidsmarkt. Om die drempel weg te nemen, is er voor wie aan de slag gaat na minstens 2 jaar inactiviteit, gedurende 2 jaar een hogere vrijstelling op de arbeidsinkomsten bij de berekening van de inkomensvervangende tegemoetkoming.

De vrijstelling is er zowel voor werknemers (privé en publieke sector) en zelfstandigen met een handicap. Het gaat om deze bedragen:

- 100 % voor de schijf van € 0 tot € 25.000;
- 50 % voor de schijf van € 25.000,01 tot € 30.000;
- 25 % voor de schijf van € 30.000,01 tot € 35.000.

Voor wie geen twee jaar inactief is geweest, blijven de vrijstellingen voor arbeidsinkomsten bij de berekening van de inkomensvervangende tegemoetkoming onveranderd.

De tegemoetkoming wordt uitgekeerd door de DG Personen met een handicap (FOD Sociale Zekerheid). Zelfstandigen verwittigen best deze dienst binnen de 3 maand na het opstarten van de activiteit.

Meer informatie is na te lezen op de website van het [DG Personen met een handicap](#) en in dit [Koninklijk besluit](#).

Terugbetaling arbeidsgereedschap en -kleding

VDAB kan een vergoeding toekennen aan de werknemer als er aanpassingen moeten gebeuren op vlak van arbeidsgereedschap of kledij (= alles wat verplaatst kan worden). Dit blijft eigendom van de werknemer.

Meer informatie kan je raadplegen als werknemer en werkgever op [Terugbetaling arbeidsgereedschap en -kleding](#).

Ook als zelfstandige met een arbeidsbeperking of gezondheidsprobleem kan je hiervan gebruik maken. Meer informatie kan je raadplegen op [Terugbetaling arbeidsgereedschap, -kleding en aanpassing werkplek voor zelfstandigen](#).

Gratis tolk voor doven of slechthorenden

Wie doof of slechthorend is, kan elk jaar een aantal uur gratis beroep doen op een tolk Vlaamse gebarentaal, schrijftolk of oraaltolk ter ondersteuning.

Je kan hierop een beroep doen als werknemer, jobstudent en als er bepaalde opleidingen worden gevolgd.

Ben je werknemer of zelfstandige in hoofd- of bijberoep dan heb je recht op ondersteuning gedurende 10% van je werktijd. Dit kan nog worden uitgebreid.

Meer informatie als kan je raadplegen op de website van VDAB [Gratis tolk voor doven of slechthorenden](#).

De informatie voor zelfstandigen kan je vinden op de pagina [Gratis tolk voor doven of slechthorenden die als zelfstandige werken](#).

Terugbetaling vervoerkosten

Als een werknemer door een gezondheidsprobleem of arbeidsbeperking een begeleider of aangepast vervoer nodig heeft om naar het werk te gaan dan kan de werknemer een tegemoetkoming vragen aan VDAB.

Dit kan aangevraagd worden als werknemer, jobstudent en als er bepaalde opleidingen of stages worden gevolgd.

Meer informatie kan je raadplegen op [Terugbetaling vervoerkosten](#).

Ook als zelfstandige met een arbeidsbeperking of gezondheidsprobleem kan je hiervan gebruik maken. Meer informatie kan je raadplegen op [Terugbetaling vervoerkosten voor zelfstandigen](#).

Begeleiding op de werkvloer

VDAB biedt op 3 manieren begeleiding aan medewerkers:

- **Loopbaanbegeleiding:** wanneer je medewerker het moeilijk heeft om zijn job goed uit te oefenen door zijn arbeidsbeperking of gezondheidsprobleem, dan kan loopbaanbegeleiding een oplossing bieden. Ook als hij na een ziekte of een ongeval terug bij zijn werkgever aan de slag wil maar niet goed weet hoe hij dit best aanpakt kan de loopbaancoach helpen. De medewerker kan het grootste deel van deze begeleiding betalen met loopbaancheques.
- **Coaching op de werkvloer:** je wil als werkgever dat je nieuwe medewerker met gezondheidsproblemen zich goed voelt in het bedrijf, dan kan een jobcoach deze werknemers in het bedrijf begeleiden. De coaching focust zich op hun technische vaardigheden, motivatie, werkattitude, omgangsvormen en communicatieve vaardigheden. De gespecialiseerde jobcoaching kan op elk moment van de tewerkstelling worden aangevraagd bij een Gespecialiseerde opleiding, begeleiding en bemiddeling (GOB) dienst, erkend door VDAB. Deze dienstverlening is kosteloos.
- **Begeleiding na ziekte:** krijgt je medewerker een ziekte- of invaliditeitsuitkering of is hij minstens 4 maand technisch werkloos door medische redenen, dan kan VDAB samen met de partners hem begeleiden om terug aan de slag te gaan.

Blijf op de hoogte

Wil je op de hoogte blijven van wijzigingen van deze maatregel en andere maatregelen in de Subsidiedatabank? Dat kan via de gratis '[Nieuwsbrief van de Subsidiedatabank](#)'.

Contact

Voor meer informatie over deze maatregelen en gespecialiseerde begeleiding kan je terecht bij de provinciale diensten Arbeidsbeperking van de VDAB. Je kan deze terugvinden via www.vdab.be/experts-arbeidsbeperking.

VDAB

Keizerslaan 11
1000 Brussel
België

T 0800 30 700

info@vdab.be

www.vdab.be/arbeidsbeperking

Departement Werk en Sociale Economie (Vlaamse overheid)

(postadres)

Koning Albert II laan 15 bus 380
1210 Brussel
België

T 1700

individueelmaatwerk@vlaanderen.be

www.vlaanderen.be/individueel-maatwerk/individueel-maatwerk-voor-werkgevers